

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Кафедра обліку в державному секторі економіки та сфері послуг

Курсова робота

на тему:

«Застосування інформаційних технологій в механізмі обліку та контролю запасів бюджетних установ»

Студентки групи ОДСм – 11

Довгошиї Тетяни

Науковий керівник :

к.е.н. доц. Яцишин С.Р.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Члени комісії _____

Тернопіль 2017

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Особливості контролю наявності і використання запасів бюджетної установи в умовах використання новітніх інформаційних технологій	5
2. Види та класифікація програмного забезпечення для облікового механізму в бюджетних установах	9
3. Порівняльна характеристика «Парус - Бюджет» та «1С: Підприємство 8. Бухгалтерія для бюджетних установ України»	16
4. Удосконалення організації обліку і контролю запасів у бюджетних установах	21
Висновок	30
Список використаної літератури	32

ВСТУП

Актуальність дослідження. Раціональне використання запасів суб'єктів державного сектору в умовах дефіциту ресурсів – важливе завдання усіх служб економічного профілю. Бухгалтерія та економічні відділи внутрішнього контролю можуть забезпечувати ефективність вирішення проблеми раціонального використання запасів. Використання облікової, аналітичної, контрольної функцій сприяє підвищенню ефективності використання запасів без зниження якості послуг що надаються.

Проблема обліку та контролю запасів також посилюється одночасно із зростанням конкуренції в державному секторі. Більш ефективно функціонує той суб'єкт, який раціональніше використовує цей вид активів.

Сучасний етап функціонування економіки характеризується зростанням інформаційного навантаження на управлінський персонал. Це визначає актуальність проблеми комплексної автоматизації управлінської діяльності на основі сучасних інформаційних технологій та засобів телекомунікацій.

Автоматизація управлінської діяльності – об'єктивний процес, який має охопити галузь у цілому, основою якого є створення високоорганізованого середовища, що має охоплювати і об'єднувати інформаційне, телекомунікаційне, програмне забезпечення, інформаційні технології, мережі, бази даних знань, інші засоби інформації. Це дасть змогу на якісно новому рівні проводити як повсякденну оперативну роботу, так і аналіз стану та перспектив діяльності в цілому, приймати науково обґрунтовані управлінські рішення. Вище зазначене вказує на актуальність теми курсової роботи, а також може служити основою визначення його мети та завдань.

Обліковий механізм в бюджетних установах є методом контролю за наявністю та рухом бюджетних і позабюджетних коштів, який будується на загальноприйнятих у міжнародній практиці стандартах, виконує

управлінську, контрольну й інформаційну функції, має певні особливості. Реформування бюджетної сфери стосується порядку ведення бухгалтерського обліку бюджетних установ, форм і обсягів подання звітної інформації, системи внутрішнього і зовнішнього контролю використання бюджетних коштів. Процес стосується саме технології обліку, опрацювання економічної інформації, представлення її у систематичному, повному вигляді для прийняття управлінських рішень. Такі зміни у технології вимагають застосування нових знань, сучасних методів, що на даному етапі можливо при впровадженні сучасних інформаційних технологій, які дозволяють не тільки зменшити об'єм часу на обробку економічної інформації, але й сприятимуть підвищенню якісного рівня всього облікового процесу, використанню в повному обсязі наявного ресурсу бюджетних установ. Інформаційні технології здатні впливати на інтенсифікацію використання наявних ресурсів бюджетної сфери.

Метою курсової роботи є впровадження інформаційних технологій в контроль наявності і використання запасів бюджетної установи для забезпечення шляхів інформаційного захисту підприємства.

Дослідженням обліку та контролю наявності і використання запасів бюджетної установи в умовах використання новітніх інформаційних технологій займалися ряд науковців, зокрема: Ф.Ф. Бутинець, С.В. Івахненко, М.Р. Лучко, В.О. Осмятченко, В. М. Рожельюк, С.В. Свірко, Л.О. Терещенко, Н.М. Хорунжак, С.Р. Яцишин та інші. Однак, незважаючи на вагомий внесок зазначених вчених, питання комп'ютеризації облікового механізму в бюджетних установах залишається актуальним і має велике значення щодо можливості проведення контрольних заходів для оцінки ефективності використання бюджетних ресурсів.

1. ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ЗА НАЯВНІСТЮ І ВИКОРИСТАННЯМ ЗАПАСІВ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У сучасних умовах інформаційна безпека підприємства залежить від якості документування обліку, так як воно є основою фінансово-господарчої діяльності підприємства. Документування обліку запасів є важливою складовою процесу оперативного та якісного управління підприємством. Якщо на підприємстві не налагоджено документообіг запасів, тоді неефективне управління, тому зростає вірогідність виникнення ненормованих запасів, накладаються штрафні санкції із-за несвоєчасності оприбуткування матеріалів або відвантаженні готової продукції, зловживань матеріально-відповідальних осіб на складах та у виробництві, що загрожує інформаційної безпеки підприємства та знижує прибуток.

На сьогоднішній день облік зазнав значних змін та реформацій, від проведення його вручну на папері до автоматизації на комп'ютері. Це значно полегшує роботу персоналу установи та набагато більше покращує подання інформації її користувачам.

Сьогодні комп'ютерна техніка стала звичайним технічним засобом, що використовується у поточній роботі підприємства більшістю його служб. Сучасні програмні продукти забезпечують автоматичне виконання функцій за багатьма напрямками. Ефективне ведення господарської діяльності засновується на своєчасному, дієвому та якісному її контролі. Проте до цього часу контроль здійснюється без залучення новітніх розробок у галузі комп'ютеризації.

Проведене опитування контролерів-практиків показує, що лише 42% користуються комп'ютерними технологіями у своїй діяльності. При цьому

60% з них застосовують програми Microsoft Word та Excel, 20% користуються програмами економічного аналізу, а 80% використовують окремі функції бухгалтерських програм, зокрема, «1С:Бухгалтерія». Комп'ютерна техніка, що знаходиться в ревізійному органі, має велике значення в організації його роботи, дозволяє значно спростити його діяльність. Так, складання планів, програм ревізії, ведення обліку об'єктів ревізії, обліку і контролю виконаних робіт значно спрощується за умови використання комп'ютера. У ході планування використовується інформація тривалого використання, яку легко отримати, обробити і використати за допомогою комп'ютерів, що дозволяють зберігати великі масиви даних, здійснювати пошук інформації за заданими критеріями, систематизувати показники, легко змінювати вхідні дані тощо. Враховуючи можливості комп'ютерних програм, практичне їх застосування може мати місце в багатьох випадках.

Вміння контролера працювати з програмами, мати практичний досвід роботи з різними системами бухгалтерського обліку, аналізу, правовими і довідниковими системами, спеціальними інформаційними системами контролю тощо є достатньо важливим. Такі знання необхідні для правильного визначення впливу умов використання комп'ютерних технологій господарюючим суб'єктом, що перевіряється, на організацію, планування, здійснення та узагальнення результатів контролю.

В даний час практично кожна людина користується сучасними інформаційними технологіями, які допомагають розвиватися різним сферам життєдіяльності. Застосування сучасних технологій знайшло відображення і в бухгалтерському обліку. За допомогою бухгалтерських програм, кваліфікований фахівець може отримати миттєвий доступ практично до всієї необхідної інформації. Інформаційні технології на 100% справляються зі своїм основним завданням, значно знижуючи трудомісткість при використанні основних ресурсів. Ще з десятирок років тому основним технічним засобом будь-якого бухгалтера був персональний комп'ютер,

наявність якого на сьогоднішній день обов'язково. Практично вся необхідна фахівцю інформація знаходиться на жорстких дисках. Однак, з розвитком сучасних технологій, отримати доступ до документації можна з будь-якої точки земної кулі. Інформаційні технології широко застосовуються в навчальній, науковій, виробничій, фінансовій діяльності. Відсутній єдиний підхід до формування терміну інформаційних технологій. Т.А. Писаревська стверджує що «інформаційні технології – це сукупність методів і процедур, за допомогою яких реалізуються функції збирання, передавання, оброблення, зберігання та доведення до користувачів інформації в організаційно-управлінських системах з використанням обраного комплексу технічних засобів». В. М. Рожелюк визначає інформаційні системи як «організований набір елементів, що збирає, обробляє, передає, зберігає та надає дані. Інформаційна система складається із людей, обладнання, процесів, процедур, даних та операцій». Вчені І.І. Матієнко-Зубенко і Л.О. Терещенко, визначають автоматизовані інформаційні системи як «системно організована для розв'язання завдань управління сукупність методів і засобів реалізації операцій збору, реєстрації, передачі, нагромадження, пошуку, оброблення і захисту інформації на основі застосування програмного забезпечення, засобів обчислювальної техніки та зв'язку, а також засобів, за допомогою яких інформація пропонується клієнтам». Що стосується удосконалення обліку матеріальних цінностей, то його необхідно здійснювати з урахуванням сьогочасних тенденцій у піднесенні комп'ютерних інформаційних технологій.

Перспективи у розвитку автоматизованих програм бухгалтерського обліку:

- застосування новітньої інформаційних технологій;
- пошук сумісності нових можливостей програм до потреб кінцевого користувача;
- взаємодія з іншими програмами автоматизації ;
- розробка систем управління документообігом;

- взаємодія з міжнародними вимогами бухгалтерського обліку;
- відповідність автоматизованих програм бухгалтерського обліку та вимог податкового кодексу;
- розробка нових версій автоматизованих систем бухгалтерського обліку з урахуванням можливості.

Для автоматизації поставлених завдань потрібна наявність:

- інформаційної бази;
- програмного забезпечення;
- комп'ютерної техніки;
- грамотні користувачі комп'ютерів.

Бухгалтерські інформаційні системи служать для:

- виконання необхідних розрахунків;
- підготовки, заповнення, перевірки та роздрукування документів;
- перенесення інформації з паперової форми в інформаційну систему;
- накопичення поточних підсумків, зіставлення з даними минулих періодів.

Удосконалення обліку запасів при використанні комп'ютерних програм може виражатися в:

- зростанні кількості даних, які надходять з обліку;
- упорядкуванні обліку запасів;
- зменшенні кількості помилок ;
- збільшенні оперативності;
- покращенні економічності.

Значну роль в системі бюджетних відносин необхідно надати виборі інформаційного забезпечення, адже від своєчасності та якості даних залежить правильність прийняття рішень керівника. На сьогодні існує достатньо програмного забезпечення, які бюджетні установи можуть застосовувати для ведення обліку. Також, є в наявності безкоштовне програмне забезпечення . Варто зазначити, що наведені програми не можуть прорахувати особливості

обліку окремої установи. Тому для їх функціонування необхідно докласти додаткові зусилля.

2. ВИДИ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ОБЛІКОВОГО МЕХАНІЗМУ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Важливу роль в обліку відіграє програмне забезпечення, так як забезпечує більш швидкісне і спрощене ведення обліку, ефективнішу діяльність установи та вказує на можливі помилки в діяльності.

Програми створенні для того щоб більш належним чином вказувати обліковцю на неправильність ведення а також дозволяє обробляти всі дані у вигляді схем чи в будь – якому іншому вигляді, яка дозволяє більш детально опрацювати інформацію.

Також їхні функціональні особливості програми спрямовані на комплексну автоматизацію бюджетних організацій та державних установ і здатні вирішувати завдання такі як (рис.1)

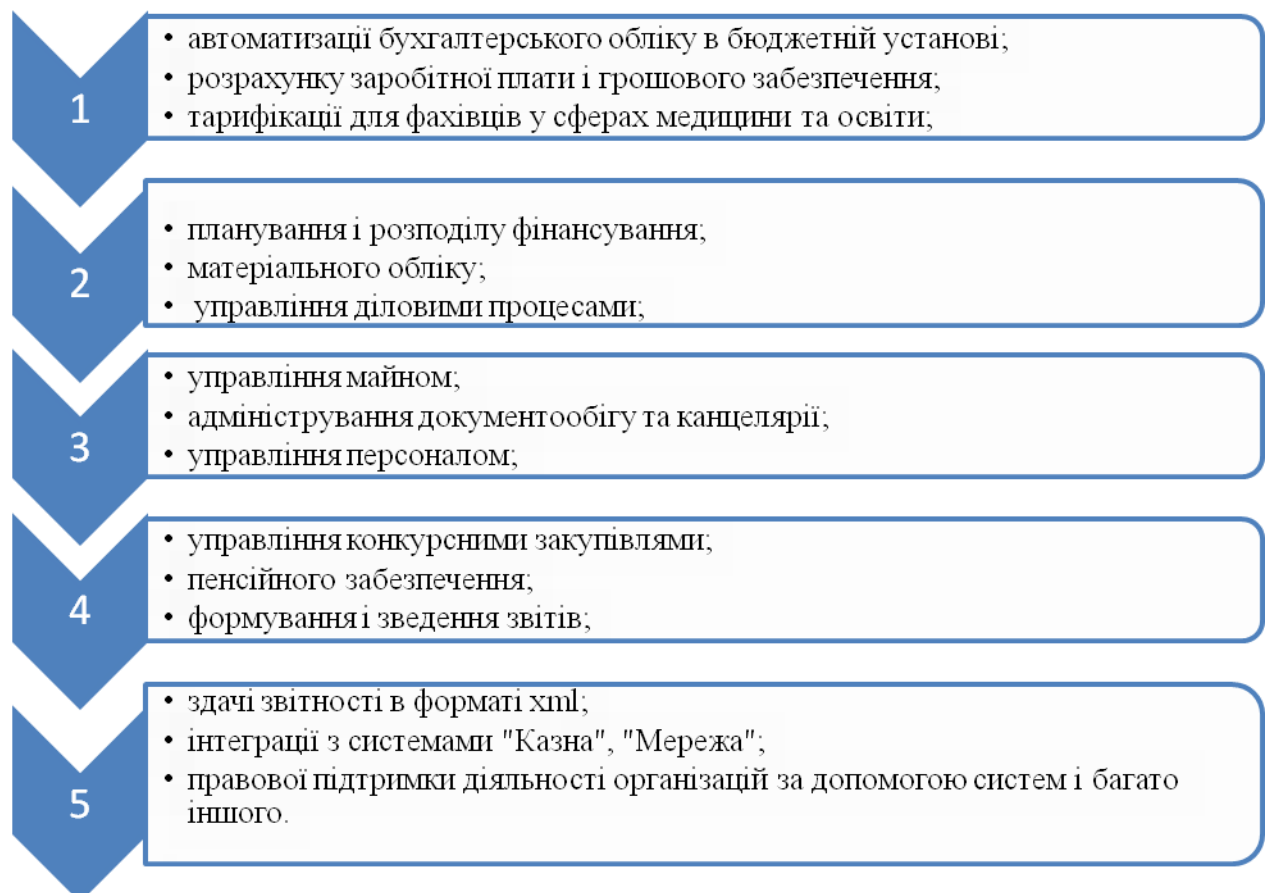

Рис.1. Завдання програмного забезпечення для облікового механізму

«Парус Бюджет». Функціональні особливості програми спрямовані на комплексну автоматизацію бюджетних організацій та державних установ і здатні вирішувати завдання (рис. 2).

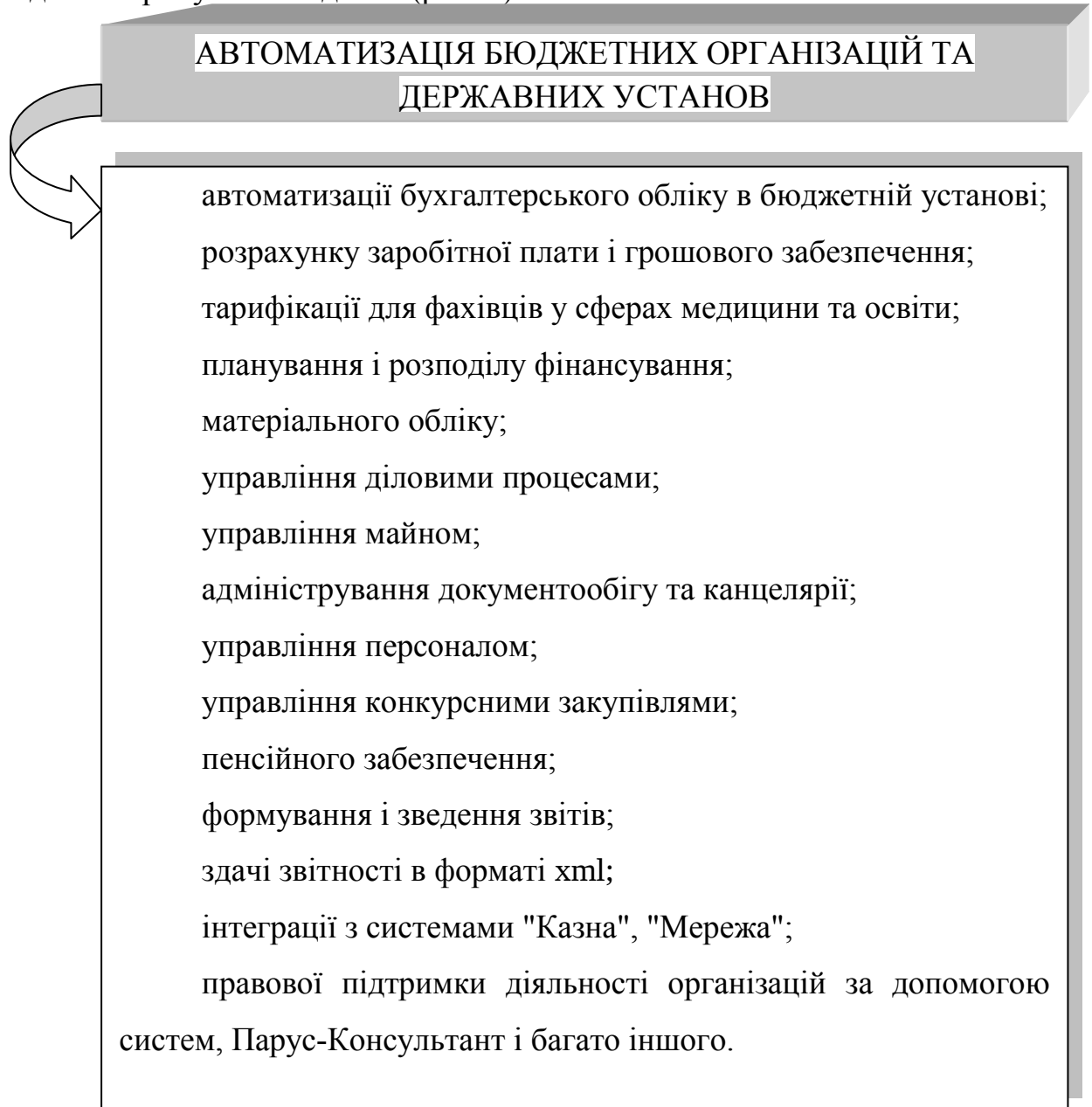

Рис. 2. Функціональні особливості програми «Парус Бюджет».

Програмний продукт включає забезпечує ведення всіх облікових реєстрів згідно вимог законодавства України. Інтеграція з іншими модулями системи «Парус – Бюджет» (Парус- Заробітна плата, Парус – Фінансування, Парус – Управління майном, Парус – Персонал, Парус – Конкурсні закупівлі, інтеграції з системами «Казна», «Мережа») надає можливість головному

бухгалтеру бюджетної установи, отримати комплексне інформаційне забезпечення, як по головній установі, так і по підвідомчим установам та філіям.

«БЕСТ ЗВІТ ПЛЮС»

Це сучасні технології роботи з електронними документами, підготовка та подання звітності в електронному вигляді із використанням електронного цифрового підпису. Це можливість інтеграції даних з будь-якої бухгалтерської програми (1С). Передача звітності засобами електронної пошти із застосуванням електронного цифрового підпису.

«1С: Підприємство 8. Бухгалтерія для бюджетних установ України».

Цей програмний продукт призначений для автоматизації бухгалтерського обліку бюджетних установ, що фінансуються за рахунок коштів бюджетів усіх рівнів та ведуть облік за Планом рахунків бюджетного обліку. Ця програма дозволяє автоматизувати всі ділянки обліку в бюджетних установах. Важливою особливістю програми є ведення обліку за джерелами фінансування, за рахунок яких установа виконує свої функції, також це готове до роботи рішення, в якому враховані вимоги законодавства і реальна практика роботи установ різної відомчої приналежності.

Безкоштовне програмне забезпечення для розпорядників та одержувачів бюджетних коштів Державного та місцевих бюджетів:

- «MeregaM» (Фіндокументи)

Програма призначена для формування на електронних та паперових носіях зведених кошторисів, розподілів, зобов'язань і платіжних доручень по Державному та місцевих бюджетах. Дата останніх змін що відбулися 11.01.2017.

-

«Meregam»

Ця програма призначена для формування "МЕРЕЖІ " та "РЕЕСТРА ЗМІН" до мережі розпорядників і одержувачів коштів головними розпорядниками коштів на центральному рівні та розпорядниками нижчого рівня на рівні обласних ГУДКСУ для подальшої передачі в органи Державної

казначейської служби України , а також для використання даних "МЕРЕЖІ" в комплексі програм для розпорядників коштів ПЗ "Кошторис"(zvek.exe) і "Фіндокументи"(rm.exe)., а саме (рис. 3):

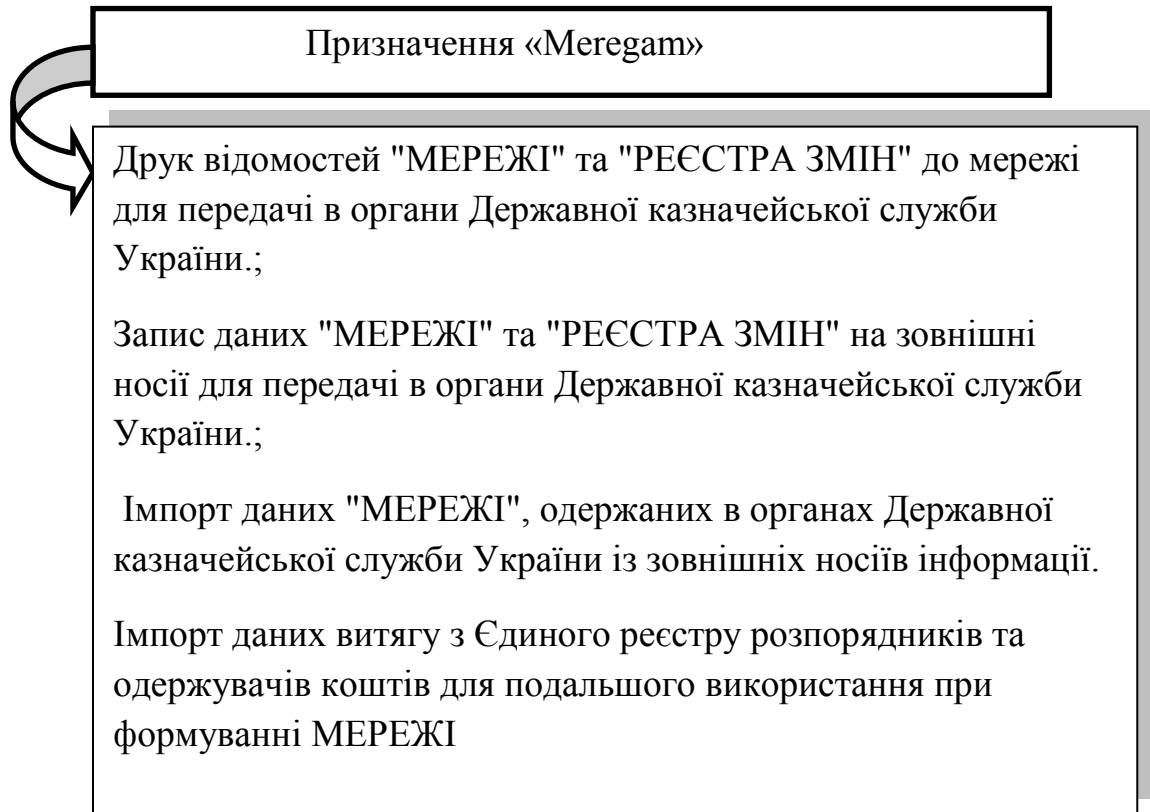

Рис. 3. Програмне забезпечення «Meregat» для розпорядників та одержувачів бюджетних коштів Державного та місцевих бюджетів

- «zvgrk»

Ця автоматизована система звітності державних установ дає можливість створювати звітні документи на основі даних:

- «Звіт про заборгованість бюджетних установ»,
- «Звіт про заборгованість бюджетних установ за окремими програмами»,

Форми складаються окремо по загальному та спеціальному фондах державного бюджету. Запис dbf-файлів звітних даних на магнітних носіях для подальшої передачі управлінню Державного казначейства.

- «Zv7_m»

Така автоматизована система звітності установ місцевого бюджету дає можливість створювати звітні документи на основі даних таких форм (рис. 4):

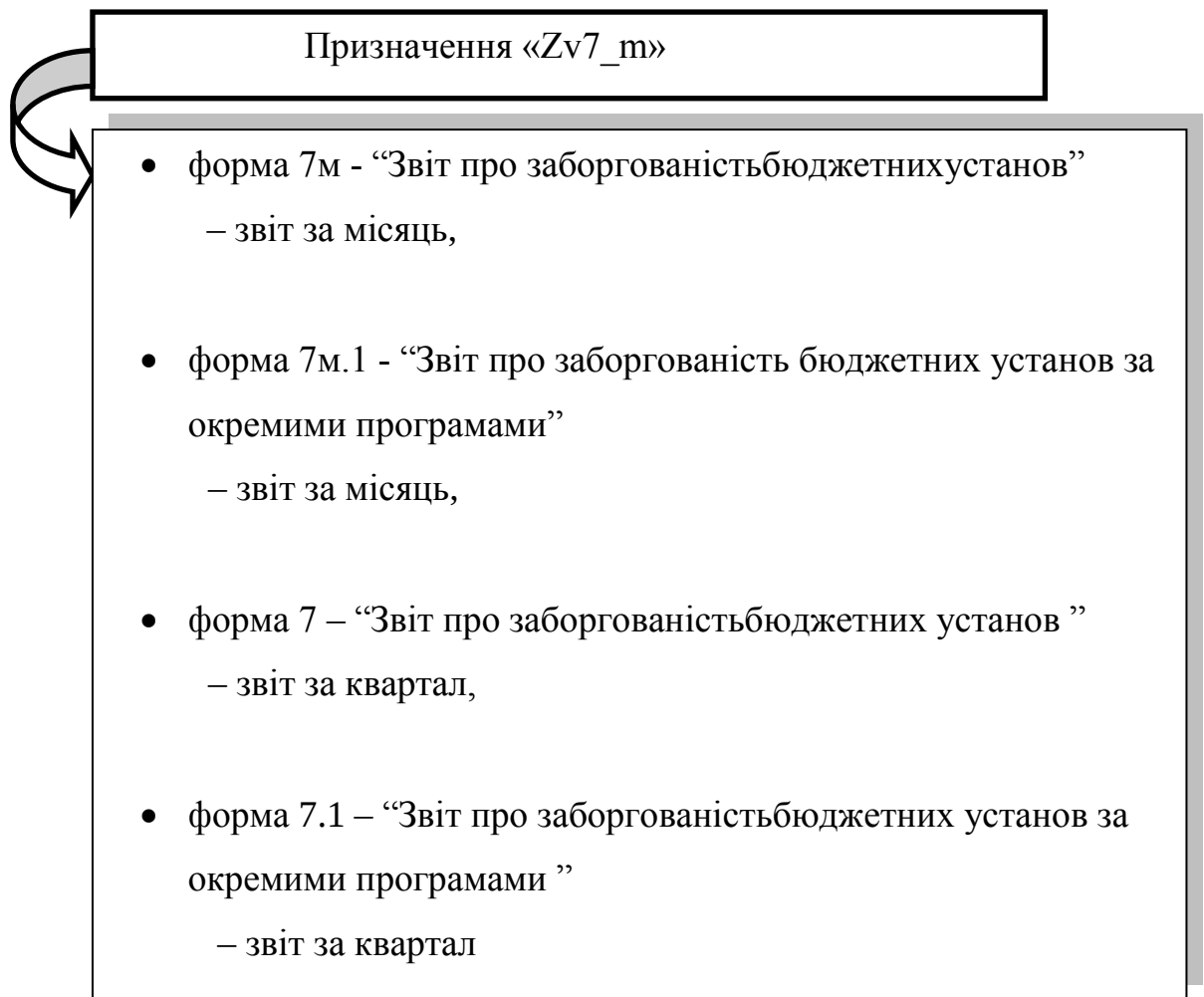

Рис. 4. Програмне забезпечення «Zv7_m» для розпорядників та одержувачів бюджетних коштів Державного та місцевих бюджетів

Форми 7м, 7м.1, 7, 7.1 складаються окремо по загальному та спеціальному фондах державного бюджету. Запис dbf-файлів звітних даних на магнітний носій для подальшої передачі управлінню Державного казначейства.

До альтернативного ПЗ від сторонніх розробників належить:

- «Кур'єр» (дата останніх змін відбулась 11.01.2017)

Призначення програми на рисунку 5.

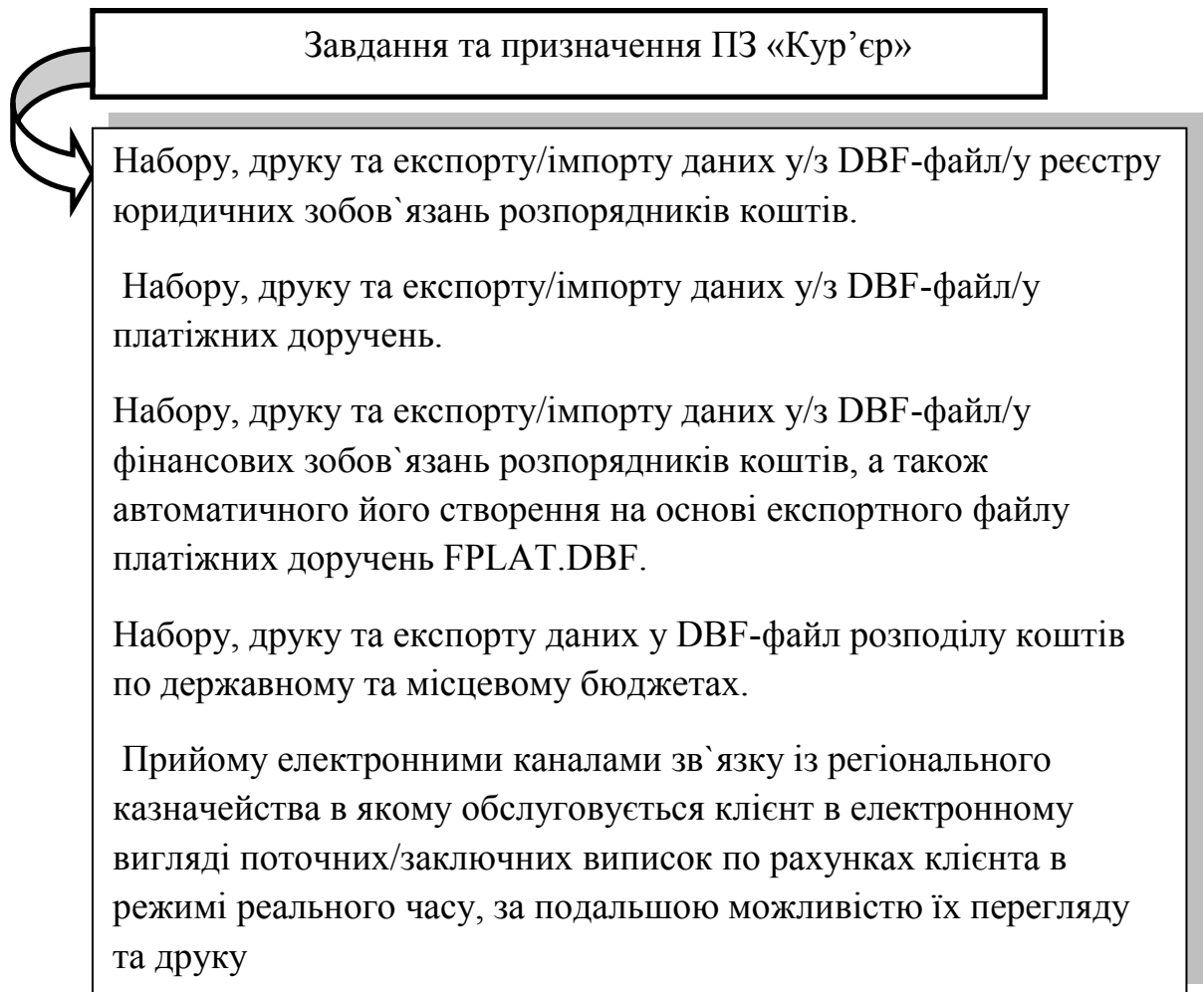

Рис. 5. Альтернативне програмне забезпечення «Кур'єр» для розпорядників та одержувачів бюджетних коштів Державного та місцевих бюджетів від сторонніх розробників

- «K_Files» (казначейські файли)

Програма призначена для підготовки розпорядниками / одержувачами бюджетних коштів файлів на електронних носіях. Містить такі задачі (ДБ/МБ), які показані на рисунку 6: Мережа; Кошторис індивідуальний зведений розпис на території витяги з розпису ДБ; Розподіл/розпорядження +

формування ПД фінансування по МБ; Юр/Фін. зобов'язання; Платіжні доручення + формування Юр/Фін. зобов'язань із ПД.

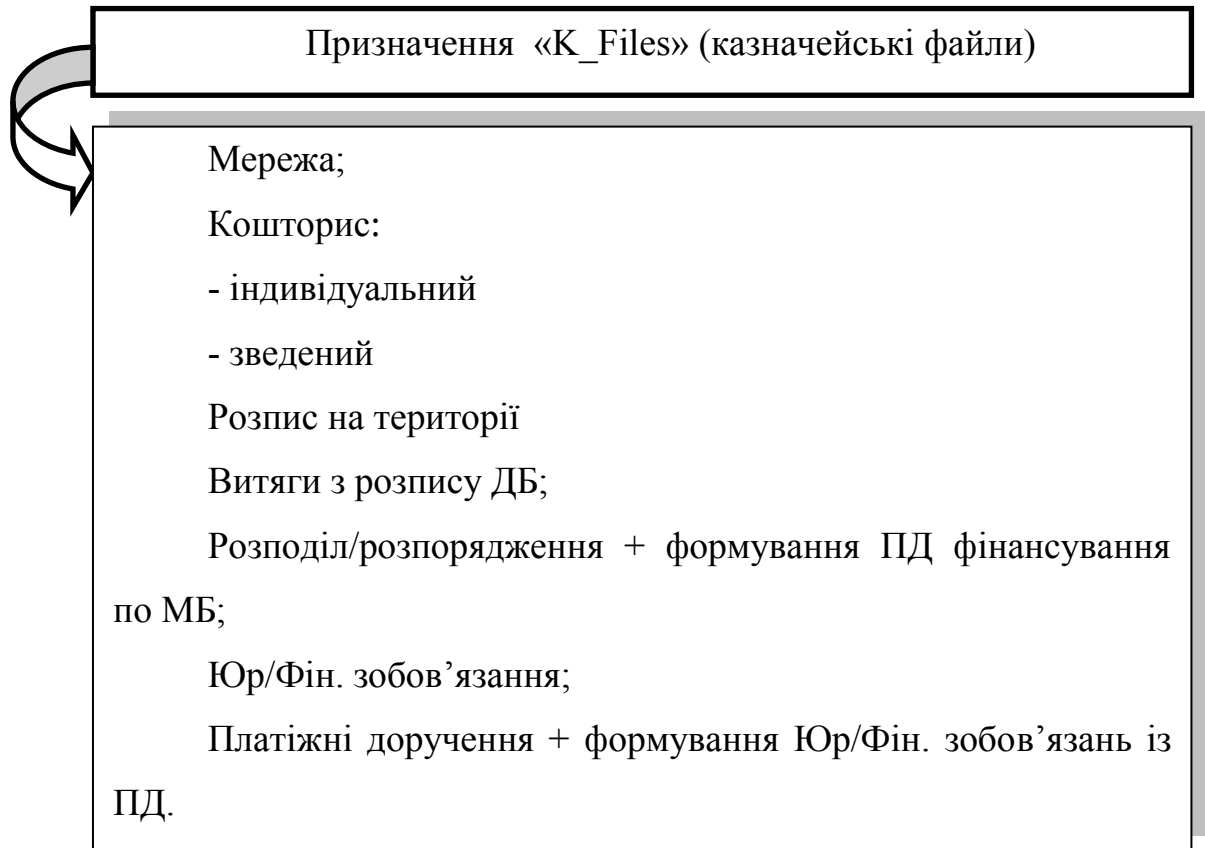

Рис. 6. Альтернативне програмне забезпечення «K_Files» (казначейські файли) для розпорядників та одержувачів бюджетних коштів Державного та місцевих бюджетів від сторонніх розробників

Ці бухгалтерські програми можуть доповнювати журнал операцій новими операціями в будь-якому місці і порядку, складати оборотну відомість і баланс в будь-який момент часу при будь-якій кількості введених господарських операцій.

Це надає можливість в процесі обліку складати кілька проміжних оборотних відомостей, в будь-який момент часу коригувати господарські операції (змінювати суму, дату, зміст і коментарі), будувати різноманітні звіти на підставі журналу операцій.

3. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА «ПАРУС - БЮДЖЕТ» ТА «1С: ПІДПРИЄМСТВО 8. БУХГАЛТЕРІЯ ДЛЯ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ»

На сьогоднішній день найбільш популярні програми це «ПАРУС - БЮДЖЕТ» та «1С: Підприємство 8. Бухгалтерія для бюджетних установ України». Думки спеціалістів і науковців розбігаються, одні вважають що краще працювати за програмою «ПАРУС - БЮДЖЕТ Парус» інші за програмою 1С: Підприємство 8. Бухгалтерія для бюджетних установ України».

Проводячи опитування серед бухгалтерів державної сфери щодо користування бухгалтерськими програмами «ПАРУС - БЮДЖЕТ» та «1С: Підприємство 8. Бухгалтерія для бюджетних установ України» то вони визначили що «ПАРУС - БЮДЖЕТ» простіша у користуванні та має більші можливості у виборі аналітичних даних, а опитуючи бухгалтерів підприємств, пов'язаних з торгівлею, то їм сама краща і ефективніша програма 1С.

Парус і 1С Бухгалтерія, напевно, це і є дві найпоширеніші програми для автоматизації бізнес процесів на підприємстві. Звичайно ж, перед тим як вибрати програму, виникає чимало запитань з приводу того, яка ж програма краще. Природно, в першу чергу хочеться дізнатися відгуки про продукт, але часто трапляється, що саме відгуки користувачів заганняють в глухий кут. Кожен висловлює свою особисту думку з приводу роботи програм, і часто воно може не збігатися, ще й виробники всіма можливими способами хвалять свої програми. Ну і як при цьому можна не розгубитися, а ще потрібно за це заплатити великі гроші? Так ось, варто провести аналіз обох програм і в підсумку вибрати відповідну.

Система програм 1С вирішує широкий спектр завдань автоматизації бухгалтерського обліку, які виникають на підприємстві з динамічним розвитком. Конфігурація «Бухгалтерський облік» використовується щоб

реалізувати будь-яку схему в бухгалтерському обліку. 1С - «Бухгалтерія» є універсальною програмою автоматизації обліку і управління масового характеру. 1С також популярна на підприємствах різних форм власності та напрямків, наприклад, машинобудування, харчової промисловості та будівництва. Програма ефективна для бюджетних організацій, підприємств без юридичної особи і підприємств сфери малого бізнесу.

Спочатку в своїй діяльності в Україні корпорація «Парус» могла приймати рішення для розрахунку зарплати тільки в MS DOS. Але пізніше, кількість програм в системі «Парус», значно збільшилася. Спочатку була запропонована облікова програма Парус «Бухгалтерія» для MS DOS. Але в період переходу користувачів в систему Windows, Парус «Підприємство 7» стала відмінним помічником для бухгалтерів підприємств, що функціонують в світі бізнесу. Програма популярна в галузях машинобудування, нафти і газу, енергетики та готельного господарства. Добре функціонує на середніх, великих і дуже великих підприємствах.

Вивчення характеристики бухгалтерських програм надає можливість виділяти різні особливості їх розвитку, які є нововведеннями в даній області:

- часті зміни законодавства дозволяють розробнику продукту поліпшити програмну систему, збільшити її універсальність, налаштування, а при низькому рівні підготовки користувачів, повинен створити максимально зручні інтерфейси;
- різні вимоги до бухгалтерського обліку, суб'єктів, що беруть участь в бізнес-сфері, цілком зрозумілі, і відповідно їх потрібно виконувати. Таке завдання стоїть перед нашими ІТ фахівцями, які повинні забезпечувати якість автоматизації процесів на тому чи іншому підприємстві.

Переваги Парус для бухгалтера. Отже, почнемо з «Паруса», є 7 версія програми і 8, тобто більш нова. Восьма версія найкраще підходить великим організаціям і підприємствам, так як працює на базі Oracle, і між іншим вимагає чималої кількості грошей на придбання, а також наявність фахівців Oracle на підприємстві. Ще «Парус» 8 всю документацію друкує в форматах

по мовчанню, так як не має свій редактор друку, і я думаю, що для користувача це негативна сторона програми.

А ось 1С, на відміну від «Паруса» все ж оснащений таким редактором, який ще має безліч додаткових функцій редагування. Це добре і головне - зручно. Також в Парус немає можливості ведення обліку відразу по декількох підприємствах, що відрізняє його від 1С.

Але все ж, хочеться ще звернути свою увагу на плюси Паруса. Будучи лідером українського ІТ-ринку, парус корпорація пропонує безліч інновацій разом з комунікаційними можливостями для успішного ведення бізнесу. Ще в Парусі є відмінна система оптимізації процесів на сільськогосподарських підприємствах - Smart Village. Представлена система - це система масштабування і адаптації різних сільськогосподарських процесів, різних видів обліку відповідно до норм законодавства України.

Ще один модуль - «Парус Заробітна плата 7», є дуже хорошою конфігурацією для вирішення поставлених запитань на відміну від 1С. І навіть незважаючи на те, що восьма версія 1С, позичила кілька ідей у Паруса, як наприклад: незалежна настройка видів оплати, процедура нарахування зарплати і аналіз результату, все це не допомогло 1С випередити Парус в цьому відношенні. Дуже незручно те, що в 1С розрахунок заробітної плати потрібно вести в іншій інформаційній базі і неможливо поєднати облік в єдиній базі. Також, нововведення введення 1С в бюджетних установах не має особливої популярності. Так як, там давно вже зайняв свою позицію модуль Паруса «Бухгалтерський контроль для бюджетних установ».

Переваги 1С 8.x для бухгалтера. Нововведення платформи «1С: Підприємство 8» полягає у величезній кількості функцій і підсистем, необхідних підприємству. Також ця версія дозволяє забезпечити високу гнучкість конфігурацій, виробничих масштабів і ергономіки прикладних рішень при низькому рівні пропускну здатності каналів зв'язку. Здійснює контроль за діяльністю бухгалтера, в інформаційній базі містяться факти успішного і не дуже успішного доступу користувача до бази.

А для підприємств, пов'язаних з торгівлею, і зовсім краще програми 1С і не придумаєш! Особливо великим попитом користується конфігурація 1С «Управління Торговим підприємством для України». Також не варто забувати про не бюджетні організації, де бухгалтерський і податковий облік ведеться безпосередньо в 1С. Програма має потрібні інструменти, і свою конкретну, зручну методологію обліку податків, а також багато можливостей змінювати функціонал відповідно до побажань замовників. Для порівняння необхідно уточнити, що Парус цього не передбачає. Тобто, виходячи з вище наведеного 1С є кращим рішенням для ведення бухгалтерського обліку в не бюджетних організаціях.

Звичайно ж, ці дві програми ще можна довго розглядати з різних сторін, але я думаю, що пора вже сформулювати висновки. З огляду на все відмінності програм, а також їх плюси і мінуси можна абсолютно впевнено сказати, що 1С та Парус обидві можуть використовуватися, і при цьому не залежати один від одного. Просто варто сказати, що для автоматизації бухгалтерського обліку в бюджетних організаціях краще впорається 1С, а ось Парус може відмінно оптимізувати процеси в установах, пов'язаних з торгівлею.

У травні 2017 року Президентом України прийнято указ про заборону використання програм 1С в Україні чим викликано вкрай негативну оцінку зі сторони бухгалтерів.

Бухгалтери державної установи прокоментували дану ситуацію: «Наша установа працює в програмі «1С-БЮДЖЕТ» більше семи років, заборона використання даної програми та переходу на інше програмне забезпечення призводить до додаткових витрат які в кошторис установи на 2017 рік не закладені та відповідно із бюджету кошти виділяться не будуть і що робити далі невідомо. Як завжди наш уряд діяв не в інтересах бухгалтерів та витрачання державних коштів в цілому...»

З кожним днем все більше і більше інформаційні технології розвиваються і цим облегшують ведення обліку і обробки документів. На

сьогоднішні день державні установи все більше використовують і вводять в свою систему інформатизацію процесів управлінь. Майже всі державні установи використовують певні програми, які забезпечують економію часу на одноманітних прийомах порівняння інформації, дозволяють зменшити обробку даних вручну, що дає можливість зберігати та використовувати отримані дані та дозволяє використовувати електронні сервіси, які набагато полегшують та спрощують систему подання документів і отримання інформації. Інформаційні технології в обліку займають 1 місце. Вони не стоять на місці, фахівці все роблять для того щоб полегшити ведення обліку. Так як дивляться і проводять ретельний аналіз та оновлюють програмне забезпечення. Дають їм більш чіткіші функції та сильніші навички ведення. У зв'язку із чисельними змінами українського законодавства програми «Meregam», «zvgrk», «zv7_m», «K_Files», «MeregаM» (Фіндокументи) та «Кур'єр» постійно зазнають змін.

Інформаційні технології є раціональним використанням тому як є джерелом для більшого контролю, проведення й виявлення причин порушень чи малих помилок які впливають на діяльність. Його значення постійно збільшується адже, він є дійовим засобом встановлення автоматизованої обробці даних.

3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ЗАПАСІВ У БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Економічний розвиток країни невід’ємний від удосконалення економічної роботи на всіх рівнях управління, підвищення відповідальності міністерств та відомств, бюджетних організацій, а також безпосередніх виконавців за ефективність використання трудових, матеріальних та грошових ресурсів.

Бухгалтерський облік відображає всі сторони економічної та господарської діяльності підприємств, як на внутрішньому рівні, так і на рівні їх взаємовідносин з фінансово-кредитними організаціями.

Запаси бюджетних організацій – це оборотні активи в матеріальній формі, що належать організації і забезпечують її функціонування та, як очікується, будуть використані або реалізовані протягом року.

Склад запасів бюджетних організацій досить різноманітний, а тому потребує класифікації. У бюджетних організаціях основними є групування запасів за функціональним призначенням:

- виробничі запаси;
- тварини на вирощуванні та відгодівлі;
- малоцінні і швидкозношувані предмети;
- готова продукція;
- продукти сільськогосподарського виробництва.

Зазначену класифікацію покладено в основу обліку запасів за синтетичними рахунками.

Питання ощадливості й економії державних ресурсів набувають особливого значення у перехідний до ринкової економіки період. Вкрай необхідним є пошук інших додаткових джерел фінансування бюджетних організацій та їх структурних підрозділів для виконання ними в повному

обсязі послуг, передбачених їх статутною діяльністю. Одним із найважливіших шляхів для вирішення цих питань є створення ефективних систем обліку і контролю запасів бюджетних організацій в тому числі багаторівневих.

Економічний розвиток країни невід’ємний від удосконалення економічної роботи на всіх рівнях управління, підвищення відповідальності бюджетних організацій за ефективним використанням трудових, матеріальних та грошових ресурсів.

У забезпеченні раціонального та економного використання ресурсів, проведенні боротьби з беззаконністю витрачання матеріальних засобів та грошових коштів, дотриманні фінансово-бюджетної дисципліни вирішальну роль відіграє реалізація таких функцій управління як облік і контроль.

Удосконалення бухгалтерського обліку запасів, посилення його контрольних функцій за господарською та фінансовою діяльністю бюджетних організацій – основа дотримання фінансово-бюджетної дисципліни. Висока якість облікової інформації створює умови ефективної реалізації всіх без винятку функцій управління.

В той же час дослідження обліку та контролю бюджетних організацій проводяться рідко.

Для побудови ринкової економіки країни необхідні величезні матеріальні і грошові ресурси. В останні роки уряд України вимагає від усіх бюджетних організацій зосередити головну увагу на підвищенні якості господарської діяльності, на дотримання режиму економії грошових і матеріальних ресурсів.

Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» визначенні основні положення організації ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності, в тому числі і бюджетних установ.

В розвиток цього Закону, доповнює процес бухгалтерського обліку запасів який регламентується нормативно-правовими документами, які майже систематично уточнюються та доповнюються.

На нашу думку, первинні документи з обліку сільськогосподарських виробництв у бюджетних установах повинні бути уніфіковані з загально сільськогосподарськими. Про те, що «Уніфікація первинних документів раціоналізує виготовлення форм.... а головне, уніфіковані форми первинної документації здійснюють значний вплив на правильну організацію бухгалтерського обліку» зауважували ще Д. Г. Васильєв, І. В. Малишев, М. З. Пізенгольд.

Ми вважаємо що успішне виконання завдань, що стоять перед обліком, можливе лише при умові правильної організації первинного обліку, тобто оформлення документами різних господарських операцій з метою одержання початкових (первинних) даних. Первинна інформація дає можливість одержані всі наступні (результативні) показники, необхідні для успішного керівництва.

На необхідності уніфікації первинних документів неодноразово наголошував і професор Г. Г. Кірейцев: «Враховуючи, що сільське господарство функціонує у складі АПК як в єдиному цілому, актуальною слід вважати розробку єдиних уніфікованих форм первинних та звітних документів для всіх підприємств та організацій цієї системи».

Подальшу уніфікацію фінансової та статистичної звітності, посилення відповідальності за достовірність звітних показників в сфері АПК доцільно здійснювати за наступними напрямками.

1. Внесення змін та доповнень до діючого законодавства з бухгалтерського обліку, фінансової та статистичної звітності.

2. Посилення ролі Міністерства аграрної політики в питанні управління методологією бухгалтерського обліку та звітності, а також збереження за ним функцій по збору бухгалтерської та виробничої звітності.

3. Розробка нових та вдосконалення діючих форм первинних документів для фіксації фактів здійснення господарських операцій для різних форм господарювання на селі, виходячи з вимог бухгалтерської та статистичної звітності».

Становлення обліку запасів діяльності багаторівневих бюджетних установ має об'єктивні передумови, зумовлені насамперед бажанням керівників як цих підприємств, так і керівників установ, в яких вони створені, володіти інформацією про ефективність використання запасів установи. Оскільки дійсний рівень витрат на потреби установи конкретного виду запасів формують не планові чи нормативні показники, а фактичні дані первинного бухгалтерського обліку. Це істина, яку безпідставно заперечувати. Тим більше це відбудеться тоді, коли облік витрат організувати по центрах відповідальності.

Вивчення порядку ведення обліку запасів у багаторівневих бюджетних організаціях свідчить про істотні розбіжності у складі запасів та методиці їх обліку. Порівняно з планом рахунків госпрозрахункових підприємств, кількість синтетичних рахунків зменшено в півтора рази (відповідно 9 і 6), що пояснюється відсутністю виробничих процесів та специфікою обліку запасів (табл. 1).

Таблиця 1

Госпрозрахункові підприємства	Бюджетні установи
20 "Виробничі запаси"	20 "Виробничі запаси"
21 "Тварини на вирощуванні і відгодівлі"	21 "Тварини на вирощуванні і відгодівлі"
22 "Малоцінні швидкозношувані предмети"	22 "Малоцінні швидкозношувані предмети"
23 "Виробництво"	23 "Матеріали і продукти харчування"
24 "Брак виробництва"	24 "Готова продукція"
25 "Напівфабрикати"	25 "Продукція сільськогосподарського виробництва"
26 "Готова продукція"	
27 "Продукція сільськогосподарського виробництва"	
28 "Товари"	

Розглядаючи методику ведення обліку в госпрозрахункових підприємствах слід відмітити, що в них спостерігаються дві системи обліку, які застосовуються у звичайних та малих підприємствах. В перших матеріальні і обліковують на відповідних рахунках на загальних підставах, тобто ведеться облік на складах, відпуск цінностей у виробництво здійснюється на документів, матеріально відповідальні особи складають звіт,

в якому формуються дані про надходження цінностей, обчислюється їх вартість, яку використовують для обчислення вартості цінностей, що вибули (використані у виробничому процесі, реалізовані тощо).

У малих підприємствах особливості обліку матеріальних цінностей дуже істотні. Суть відмінностей полягає в тому, що придбані цінності відразу списуються на витрати, а в кінці звітного періоду за даними інвентаризації визначається наявність матеріалів, які залишилися невикористаними, їх оприбутковують, зменшуючи матеріальні витрати.

Цю методику ведення обліку в бюджетних установах використовувати не можна, бо при цьому не враховується специфіка відображення касових та фактичних витрат.

Оцінку передбачено здійснювати шляхом використання методики, передбаченої у П(С)БО 9 "Запаси". Слід зазначити, що в цей стандарт внесено зміни згідно якого із усіх методів оцінки виключено оцінку за методом LIFO.

Таким чином, між методикою обліку матеріалів у малих підприємствах і у бюджетних установах спостерігаються суттєві відмінності, тому між ними порівняння не може бути здійснено без детального наукового обґрунтування методики обліку запасів відносно звичайних підприємств.

Суть відмінностей полягає в науковому підході до оцінки придбаних матеріалів.

Так в П(С)БО 9 (п.9) зазначається, що первісною вартістю запасів, що придбані за плату, є собівартість запасів, які складаються з таких фактичних витрат: суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю, за вирахуванням непрямих податків); суми ввізного мита; суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємству; транспортно-заготівельні та інші витрати, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях.

До таких витрат, зокрема, належать прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати підприємства на доопрацювання і підвищення якісних технічних характеристик запасів. В пункті 14 МСФЗГС 12 "Запаси" дається майже аналогічне визначення цієї вартості придбаних запасів.

В бюджетних установах України до первісної вартості включається лише вартість, сплачена постачальнику за придбані цінності. Витрати із залучення стороннього транспорту на перевезення запасів згідно п.49 "Інструкції з обліку запасів бюджетних установ" №125 від 8.12.2000 р. відносять на витрати установи за відповідним кодом економічної класифікації витрат.

Слід зазначити, що вартість транспортних та вантажно-розвантажувальних робіт, виконаних власним транспортом та персоналом, відображають на відповідних статтях витрат.

Бухгалтерський облік відіграє важливу роль в управлінні потоками інформації про стан і результати діяльності бюджетної установи. Одним із завдань функціонування системи бухгалтерського обліку є забезпечення керівництва бюджетної установи інформацією для прийняття рішень щодо раціонального та цільового використання бюджету.

Облікова система призначена надавати інформацію, яка в повному обсязі відображає вартість майна бюджетної установи, результати розпорядження бюджетними коштами.

Успішне виконання завдань, що стоять перед обліком, можливе лише при умові правильної організації первинного обліку, тобто оформлення документами різних господарських операцій із метою одержання початкових (первинних) даних. Первинна інформація дає можливість одержати показники, які необхідні для успішного керівництва. Становлення обліку запасів діяльності бюджетних установ має об'єктивні передумови, зумовлені насамперед бажанням керівників як цих підприємств, так і керівників

установ, в яких вони створені, володіти інформацією про ефективність використання запасів установи.

Існують суттєві відмінності між методикою обліку запасів бюджетних установ та обліку запасів підприємств, тому між ними порівняння не може бути здійснено без детального наукового обґрунтування методики обліку запасів відносно звичайних підприємств. У П(С)БО 9 (п. 9) зазначається, що первісною вартістю запасів, що придбані за плату, є собівартість запасів, які складаються з таких фактичних витрат: суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю, за вирахуванням непрямих податків); суми ввізного мита; суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємству; транспортно-заготівельні та інші витрати, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях. У бюджетних установах України до первісної вартості включається лише вартість, сплачена постачальнику за придбані цінності. Витрати із залучення стороннього транспорту на перевезення запасів згідно з п. 49 "Інструкції з обліку запасів бюджетних установ" № 125 від 8.12.2000 р. відносять на витрати установи за відповідним кодом економічної класифікації витрат. Слід зазначити, що вартість транспортних та вантажно-розвантажувальних робіт, виконаних власним транспортом та персоналом, відображають на відповідних статтях витрат.

На сучасному етапі існують пропозиції щодо модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі, також пропонується введення Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 "Запаси". Дане положення має дуже багато пропозицій щодо модернізації обліку запасів, зокрема щодо оцінки запасів, дана пропозиція подана на рисунку 7.

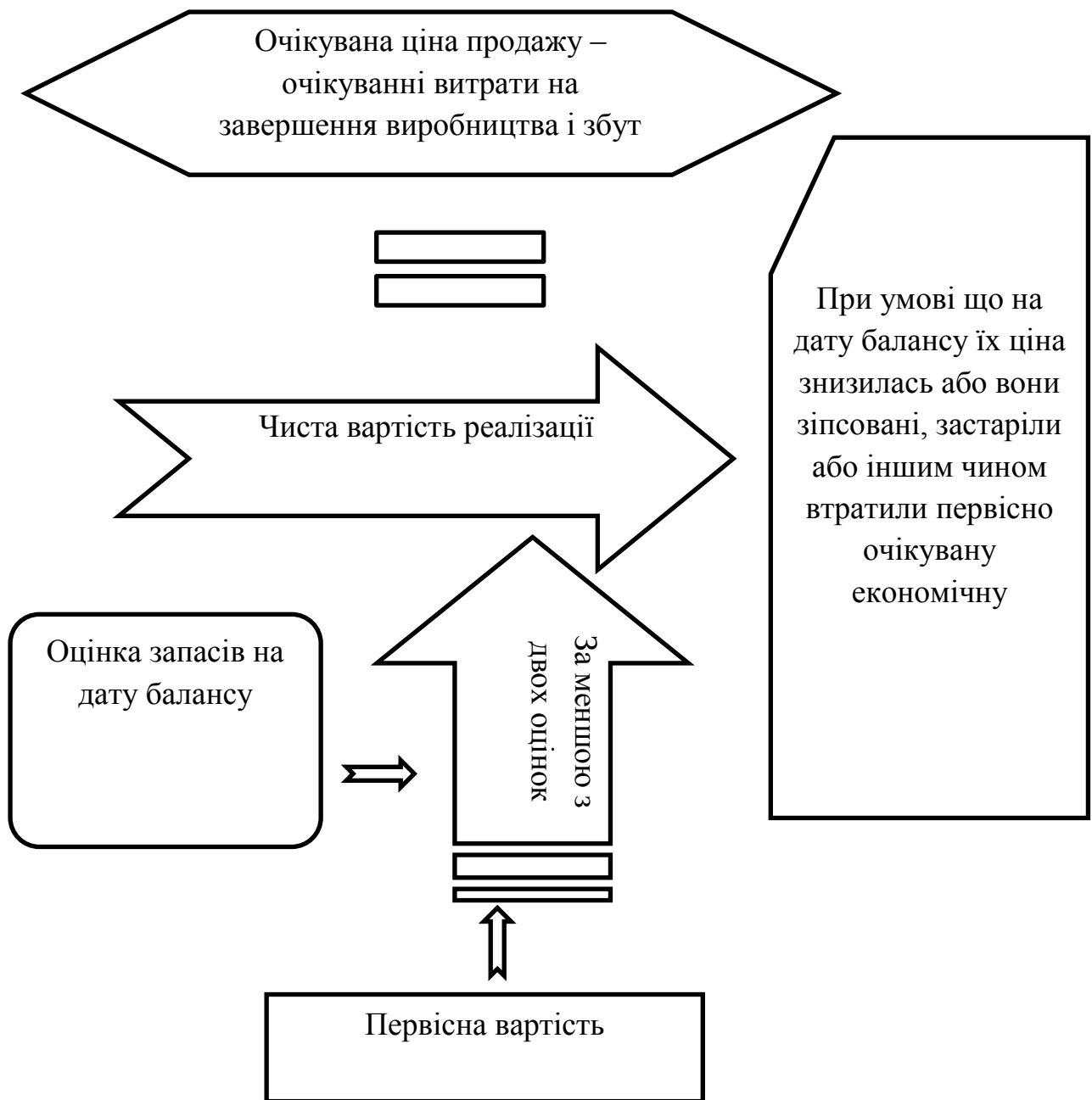

Рис. 7. Оцінка запасів бюджетних установ

Отже, облік відіграє важливу роль в управлінні потоками інформації про стан і результати діяльності бюджетної установи. Одним із завдань функціонування системи бухгалтерського обліку є забезпечення керівництва бюджетної установи інформацією для прийняття рішень щодо раціонального та цільового використання бюджету. Для здійснення виробничо-господарської діяльності в бюджетних організаціях використовуються товарно-виробничі запаси, які є найбільш важливою і значною частиною

активів організації, які мають свою класифікацію й оцінку. З метою посилення внутрішнього контролю за формуванням облікової та звітної інформації щодо запасів бюджетних організацій слід запровадити форму документа, яка б використовувалася в установі при проведенні ревізії запасів.

Таким чином, у бюджетних установах для ефективного внутрішнього контролю потрібен постійно діючий внутрішній контролюючий орган, який би охоплював такі стадії: надходження, формування, і найголовніше – використання запасів.

ВИСНОВКИ

Для здійснення виробничо-господарської діяльності в бюджетних організаціях використовуються товарно-виробничі запаси, які є найбільш важливою і значною частиною активів організації які мають свою класифікацію і оцінку.

Особливістю формування первісної вартості в бюджетних організаціях є те, що витрати пов'язані з наймом транспорту для перевезення запасів, не включаються до первісної вартості придбаних запасів а відносяться на видатки організації за відповідними кодами економічної класифікації, за якими вони передбачені в кошторисі доходів і видатків.

На збільшення первісної вартості запасів також не відносяться суми ПДВ, сплаченого при придбанні запасів, яке списується на видатки бюджетних організацій.

З метою посилення внутрішнього контролю за формуванням облікової та звітної інформації бюджетних організацій слід запроваджувати постійно-діючий внутрішній контролюючий орган.

З кожним днем все більше і більше інформаційні технології розвиваються і цим облегшують ведення обліку і обробки документів. На сьогоднішній день державні установи все більше використовують і вводять в свою систему інформатизацію процесів управлінь. Майже всі державні установи використовують певні програми, які забезпечують економію часу на одноманітних прийомах порівняння інформації, дозволяють зменшити обробку даних вручну, що дає можливість зберігати та використовувати отримані дані та дозволяє використовувати електронні сервіси, які набагато полегшують та спрощують систему подання документів і отримання інформації. Інформаційні технології в обліку займають 1 місце. Вони не стоять на місці, фахівці все роблять для того щоб полегшити ведення обліку. Так як дивляться і проводять ретельний аналіз та оновлюють програмне забезпечення. Дають їм більш чіткіші функції та сильніші

навички ведення. У зв'язку із чисельними змінами українського законодавства програми «Meregam», «zvgrk», «zv7_m», «K_Files», «MeregaM» (Фіндокументи) та «Кур'єр» постійно зазнають змін.

Інформаційні технології є раціональним використанням тому як є джерелом для більшого контролю, проведення й виявлення причин порушень чи малих помилок які впливають на діяльність. Його значення постійно збільшується адже, він є дійовим засобом встановлення автоматизованої обробці даних.

Список використаної літератури:

1. Атамас, П. Й. Облік у бюджетних установах: Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 288 с.
3. Бюджетні установи: бухгалтерський облік та оподаткування / [Алексеева І.В., Костюкевич Р.М., Мороз А.С. та ін.]; за ред. В.І. Лемшовського. – 2-е вид., доп. і перероб. – Львів: Національний університет "Львівська політехніка" (Інформаційно-видавничий центр "ІНТЕЛЕКТ+" Інституту післядипломної освіти), "Інтелект-Захід", 2007. – 1104 с.
4. Верига, Ю. А. Облік у бюджетних установах : навч. посібн. / Ю. А. Верига. – К. : Центр учової літератури, 2012. – 592 с.
5. Джога, Р.Т. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 250 с.
6. Інформаційно-аналітичний бюлетень КМУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://info-kmu.com.ua/>
7. Канєва, Т. В. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: Навч. посіб. – К.:Книга, 2004. – 180 с.
7. Джога Р.Т.Бухгалтерський облік у бюджетних установах: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001.
8. Кірейцев, Г. Г. Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: Монографія. – Житомир: ЖДТУ, 2007. – 236 с.
9. Лучко, М. Р. Організація інформаційних систем і технологій обліку в бюджетних установах: навч. посібн. / М. Р. Лучко, М. Н. Хорунжак. – Тернопіль: Стародубець В. О., 2002. – 178 с.
10. Офіційний сайт «1С: Підприємство» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://1c.ru/rus/products/1c/predpr/bbo5.htm/>
11. Офіційний сайт для працівників бюджетної сфери [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buhgalter.com.ua/>
12. Свірко, С. В. Організація бухгалтерського обліку у бюджетних установах : навч. посібн. / С. В. Свірко. – К. : КНЕУ, 2006. – 380 с.

13. Шара, О. І. Забезпечення якості обліку бюджетних установ в умовах використання інформаційних технологій / О. І. Шара // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 5. – Т. 3. – С. 267–269.

14. Яцишин, С. Р. Запаси установ державного сектору економіки: оцінка та переоцінка / С. Яцишин // Торгівля комерція, підприємництво : Збірник наукових праць. Випуск 16. Серія економічна. – Львів : Львівська комерційна академія, 2014. – С. 159-163.

15. Яцишин, С. Р. Інформаційні потоки системи бухгалтерського обліку в управлінні підприємством / Світлана Яцишин // Актуальні проблеми розвитку економіки в умовах глобалізації : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції [Тернопіль – Чортків, 26-27 квітня 2012 р.] – Чортків, 2012. – С. 381-383.

16. Яцишин, С. Р. Оцінка та переоцінка запасів бюджетних установ в умовах сьогодення / Світлана Романівна Яцишин // Теорія і практика бухгалтерського обліку, аналізу й аудиту : стан, проблеми та перспективи розвитку : матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції [Львів, 16-17 травня 2014 р.] / [відп. за вип. : проф. Куцик П. О.]. – Львів : ЛКА, 2014. – С. 148-152.

17. Яцишин, С. Р. Запаси в установах державного сектору економіки: визначення та поняття / Світлана Романівна Яцишин // Фактори впливу на формування та розвиток фінансової системи України : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. [Львів, 28-29 листопада 2014 року] / ГО «Львівська економічна фундація». – Ч.3. – Львів : ЛЕФ, 2014. – С. 115-118.

